

ДІЛО

виходить щодня рано

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, П. пов.
Конто почт. шадн. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“, Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-00 зол.
Чвертьрічне 15-00 „
Піврічне 30-00 „
Річно 60-00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар.
Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр.
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехословач-
чині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бол-
гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.—
Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-28.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
25 сот.

Найкраща льоката ощадностей
це премійна вкладка в
Кооперативному Банку „Дністер“
у Львові, вул. Руська ч. 20.

де крім відсотків можете ще дістати пре-
мію від зол. 25—300, залежно від висоти
щомісячних вкладок. Найнижча вкладка
зол. 5— місячно.

Центральний Кооперативний Банк
„Краєвий Союз Кредитовий“
у ЛЬВОВІ, РИНОК, ч. 10.
ч. тел.: 433. — Конто Почтової Шадниці ч. 143.467. —
(власна камениця при вул. 3. Мая ч. 15)

як Центральна Каса Українських Кооперативів
приймає вкладки ощадности, забезпечує їх у твер-
дй валюті та поміщує в наших кооперативах, щоби
піднести господарський розвій українського народу.

Десятиліття вільної ірландської держави.

Дня 16. грудня 1921 р. підписано в Лон-
доні договір між Ірландією та Англією, яким
розв'язано тісний зв'язок Ірландії з коро-
лівством Англії, а введено вільні взаємовідносини
між обома країнами.

По думці § 1. цього договору Ірландія най-
шла в такому відношенні до Англії як Кана-
да, або Австралія. Від часу, коли англійський
король уперше вступив 1071 р. на ірландську
землю, аж до договору в 1921 р. минуло 855
літ, повних боротьби і терпіння.

Під теперішню пору доводиться молодій
державі забути і доказати в мирній дорозі ко-
нечність минулої боротьби. Характеристичною
 рисою цієї боротьби є те, що всі англійські за-
коноди біля винародовлення ірландської землі ан-
гліїцями закінчилися тим, що колоністи ста-
гли з часом, наслідком змішання з ірландцями.
Ще завзятішими ірландцями, ніж чистокровні
ірландці і домагалися ще більшої незалежно-
сти від Лондону ніж попередні ірландці.

Генрик VIII. задумав при допомозі рефор-
мації захопити цей край міцно в свої руки, але
цей зовнішній натиск спонукав ірландський
тарід, який до того часу був розбитий на граф-
ства, злілитись в одно, тай долучити до расо-
вої ще й релігійну боротьбу.

Королева Єлисавета задумала приспівити
англізацію ірландського народу при допомозі
відповідного законодавства. Вона цілковито
зигнорувала окремішність ірландських установ.
Наслідком цього були численні, безперервні
повстання.

Кромвель взявся до цієї самої справи ще
грунтовніше. Він попросту вигнав все ірланд-
ське населення у північно-західну частину
острова, а звільнені таким чином частини
заселив англійцями і шкотами. Хто з ірландців
не хотів добровільно уступати зі своєї землі,
того вбивали. Але й ці англійські і шкотські ко-
лоністи розплились скоро в ірландській масі.

Думку Кромвеля про унію ірландських
при допомозі висилання послів від ірландських
колоністів до Лондону підхопив один з ан-
глійських міністрів, а саме Піт молодший. За-
гальній його зневажливі і посудили у пе-
рекупстві. Бажанням Піта було закінчити бо-
ротьбу, яка виснажувала обі сторони. Але кож-
ний може нині спитати: чи був можливий з
цього якийсь інший вихід.

Всі змагання до винародовлення ірландців
скінчилися повною невдачею. Деблінський пар-
ламент, який англійці були прилеволені по-
кликати до життя у зв'язку з американськими
визвольними боями — фактично не був репре-
зентацією ірландського народу, бо до нього
входили лише протестанти. У 1793 . . . дійшло
наслідком того до кривавого повстання. Коли
28 років пізніше прийшла еманіпація католи-
ків в Ірландії, то вона доказала, що змагання
Піта були правильні, а тільки їх виконання
лихе.

Така сімсотлітня нещира англійська полі-
тика спричинила, що унія з 1801 р. не довела
до нічого. Навпаки така політика зирала про-
паст між протестантською північною частиною
католицьким полуднем, між англійськими
лордами-лятифундистами і позбавленими
прав ірландськими селянами. Помітність ір-

ландських послів у лондонському парламенті
навчила ірландців багато і правдоподібно бу-
лоб не прийшло до повстання теперішньої
вільної ірландської держави, якщо ірландці не
мали б зразків самоуправи з Лондону.

Вкінці дійшло до того, що в 1918 р. ан-
глійський парламент ухвалив засадничо ввести
ірландську самоуправу.

Світова війна приневолила англійський у-
ряд відложити цю справу, що спричинило пов-
стання 1914 р. Від 1914 до 1923 р. запустила в

Ірландії підпольна боротьба, котра була спря-
мована проти Англії і проти протестантської
півночі острова Ульстер.

Врешті удалося вибраному в 1923 р. досі
урядуючому президентові Кострейволі зробити
кінець неспокоеві і радикалізмові.

По думці договору з 1921 р. мала полудне-
ва частина острова стати вільною державою,
а північна часть острова Ульстер ма/а лишити-
ся у зв'язку з Англією. В § 5. договору застере-
жено Англії домагатися від молодшої ірланд-
ської держави всяких грошових сплат. Але вже
в 1925 р. зреклася Англія цих сплат тому, що
ірландська молода держава зреклася своїх
претенсій до Ульстеру.

Новою ірландською державою править
парламент, зложений з двох палат. У Дебліні
сидить ще вправді генеральний англійський гу-
бернатор з правом вета, але він так мало його
виконує, як і інші губернатори в інших домі-
ніях. В останніх часах чути було знову про о-
літичний радикалізм в Ірландії, при чому пекли
свою печеню ірландські комуністи. Ірландський
парламент мусів проти них ухвалити ріжні по-
станови.

Тепер доведеться Ірландії показати, чи во-
на справиться зі своєю власною опозицією і чи
навчилася вона з історії, як належить заспо-
коїти своїх противників без проливу крові.

Чому вони подорожують.

(Від нашого кореспондента.)

I.

Югославянська королівська пара приїхала до
Парижа і перебуває тут кілька днів. Якби вірити
тутешнім газетам, тобто кивкам, які їм передає
тутешній закордонний уряд, то можна думати,
що югославянські суверени зробили цю далеку й
коштовну подорож справді тільки на те, щоби
відвідати париських кравців і кравчинь тай за-
купити в париських магазинах дарунки на неда-
лекі різдвяні свята. Однак ніхто тамучий таким
запевненням і не думає вірити. Тутешні газети,
правда, оповідають тільки про проходи королів-
ських гостей по вулицях Парижа і про закупка,
роблені по великих і малих крамницях (між ін-
шим подають, що король купив у книгарні остан-
нім книжку графа Сфорци „Диктатури й Дикта-
тори“), але сумніву нема найменшого, що всі свої
вільні від проходів години дня і вечора пере-
бував на нарадах з представниками французь-
кого уряду, зосібна з французькими дипломатич-
ними дорадниками. Словом, річ певна, що неспо-
літним приїздом югославянського короля до столи-
ці держави, з якою Югославія зв'язана тісним
міждержавним союзом і дуже конкретною вій-
ськовою умовою, є політичною подією великого
симптоматичного значіння. Брінгінг не задля осо-
бистої приємності їздив був цієї осені до Пари-
жа, а Ліваль спершу до Берліна, а потім до Ва-
шингтону: їх подорожі були анаком глибокої го-
сподарської кризи і живого побововання катастро-
фи. Так само й недавні та теперішні подорожі
політиків балканських (до яких треба вчи-
слити й польських) являються позначками пре-
важних політичних перемін, які називають на
цілому Сході Європи та які можуть основно пе-
реміняти цілу теперішню політичну консте-
ляцію нашої частини світа. Ледви югослав. мі-
ністр закордонних справ Марінович поїхав до Парижа
з Варшави, а вже п. Залеский поїхав до Парижа
і до Лондону; ледви він вернувся в Лондон, а
вже приїхав до Парижа югославянський король.
Чим пояснити собі цю гарячкову діяльність бал-
канської дипломатії? Не чим іншим, як фактом
повстання нової системи східних союзів: пов-
стання союзу Радянщини, Туреччини, Греції і
Болгарії, який — наслідком зв'язку Радянщини
з Німеччиною, а Німеччини з Італією, тай вли-
висті політичною будівлею, на якій оснований
Польщі. Ось чому дехто тепер невтомно пологожує.

II.

Перший почин до великих дипломатичних
перемін, які оце називають, дав був ще минуло
го року хитрий і рафінований кретиць, грецький
закордонний міністр Велізелос своєю загадо-
чною мандрівкою по столицях європейських дер-
жав. Вибрався він був у ту окрину подорож бу-
жам. Цім-то на те, щоби розбудувати протибільшовиць-
кий фронт: між іншим повірили в це тоді також
у Варшаві тай дуже пишалися, що такий сла-
вий грецький дипломат приїхав туди як слід одної
моги. Однак не оцінили вони як слід одної
обставини, а саме: що Велізелос, заки виїхав
в дорогу, основно був порозумівся з Анкарою, від-
давши тісно зв'язану з Радянщиною, тай що по-
давна тісно зв'язану з Радянщиною, тай що по-
дорож свою розпочав він Римом, який від дав-
на великі впливи в Будапешті. Варшавяки — сього-
дні воно вже не тайна — гарячо захоплювали
грецького проводиря ввести Грецію до Малої Ан-
танти, яка в порозумінні з Польщею держить
протибільшовицький фронт в Європі; вважали
його, що Річпосполита є на найкращому шляху
стати великою європейською потугою, що вона
числитиме понад 30 мільонів поляків; що в неї є
кріпка армія здатна не тільки держати за ший
Німеччину, а й розв'язати російське питання,
тай давати до пізнання, що часи недалеки, коли
Польща матиме з Грецією через Чорне Море до-
бру морську сполучку, яку забезпечить й одно-
часно коридор на Одесу і васалява українська
народна республіка на правому березі Дніпра.
Старий Велізелос дуже цікаво прислухувався
цим запевненням, не жалкував слів припання
і захопти керманічем цієї великої потуги тай,
вернувшись домі, очевидно під сильним вра-
жінням варшавських розмов і подібних по-
ложних досвідів, виразу заявив у грецькому па-
рламенті, що Греція мусить залишитися не тільки
поза Малою Антантою, а й поза всяким зв'язком
з великопольськими концепціями. Негайно
і після повороту і ще під свіжим вражінням при-
збирання у подорожі відомостей. Велізелос пе-
ревів ратифікацію грецько-турецького договору
про дружбу і мировий суд; одночасно з ним по-
опублікованих ратифікаційних грамот з Анка-
рою, атенський закордонний уряд виміняв з ту-
речьким неопублікованими протоколами, які надали
цього актови справжній характер союзу обоим
і заціпеню.

і Дониж

у Берлін

Tag, Berliner
Die Woche,
Sport im Bild,
er Wegweiser.

такі:
strasse 35—41.
начувати:
патности в
и та прописку,
ШКО ч. 200.490.
Berlin, N-o
106—1

те тично і пасту
Металів.

ередплату!

Львів, Ринок 10.

УСПІШНИЙ ЛІК

при всьлякій простуді віддихових органів та кашлю, який ділає охоронно і є надзвичайної лікувальної вартості, це відомі від 40 літ

Kaisera кармельки
грудні
з 3 ялицями

Правдиві тільки з охоронною маркою „3 ялиці“. Більш як 15.000 нотаріально провірених свідоцтв є незбитим доказом їх доброті.

Дістати можна у всіх аптек і дрогеріях
928 5-1

III.

Зв'язавшись тісно з Туреччиною (своїм недавнім, мовляв, „історичним ворогом“), Греція вважала за дипломатичну роботу в Болгарії і предложила цій країні, важко обкрової і глибоко приниженої мировими договорами, оточеної ворогами і довго ізольованій, увійти в зв'язок з грецько-турецьким союзом. Ці заходи Венізелоса завершилися успіхом. Французька політика замирення між Югославією і Болгарією потерпіла поразку, напруження між Софією і Београдом знов загострилося, а болгарський міністр Муханов поїхав до Анкари. Болгарська преса навіть не силкується прислонювати цю подорож якимись протоколярними балачками; вона явно говорить про договір дружби Болгарії з Туреччиною, за яким іде такий самий договір з Грецією. Таким чином завершується сітка договорів балканського тридиржавного союзу, підтримуваного Радянщиною і спертого на Італії.

Занепокоєний наступаючими хмарами Београд швидко вислав свого міністра Маріковича до Варшави; безпосередньо потім Залеський поїхав до Парижа і до Лондону. Про заходи п. Залеського в Лондоні будемо мати невдовзі нагоду докладніше оповісти деякі подробиці; буде з нас на сьогодні, коли згадаємо тільки, що повіз він туди не тільки польські й югославянські страхи перед дипломатичним твором Венізелоса, і не тільки свої особисті поклони, зложені лондонським володарям з уваги на своє бажання „агресії“ на лондонську амбасаді, і не тільки свої прохання щодо залишення англійського співчуття для української меншості, і не тільки страхиття перед роззброєнням і Гітлерівщиною, а ще й віднову девігаслого мріяння про англійську безпеку східних кордонів і т. зв. Східного Льокарна: одначе про все те і про ще дещо інше —

другим разом. Вертаючись до варшавської подорожі п. Маріковича то про неї можна сказати, що вона, правда, затіснила порозуміння (радіше теоретичне) між Югославією і Польщею, але ні трохи не причинилася до усунення нової, несподіваної та безпосередньої загрози, що наступає на Югославію. Загроза ця виринула раптом з румунської сторони. Румунія, правда, належить до Малої Антанти, і вона, правда, зв'язана — адавалося, навіть дуже тісно — з Польщею, але вона все таки не схильна „в разі чого“ йти зі своїми союзниками аж до кінця. Молдаво-волохам раптом стало моторошно перед наслідками авантюристичних підприємств і вони вважали шукати собі ре-асекурації — по другому боці фронту

IV.

На превелике здивування і невдоволення Парижа Румунія увійшла в дуже тісні договірні взаємини з Німеччиною тай, чого більшого, вважалося шукати стежок до східної союзової системи. Французька політична розвідка відкрила, що недавно король Карло відбув у превеликій тайні довгу розмову з угорським гр. Бетленом, котрий, як усякому відомо, є сподвижником остаточного переходу Угорщини під систему італійської ди-

пломатичної діяльності, зв'язок якої з радянсько-турецько-грецько-болгарською тай німечкою — аж занадто відомий. Якби розмови Карла з Бетленом довели до результату, то Югославія була би раптом так само географічно ізольована над Адриєю, як уже тепер ізольована Річпосполита між Балтикою і Карпатами. Югославія залишилася б тоді тільки одна „нейтральна“ границя, австрійська, як Річпосполитій залишається границя чехословацька.

Всі ці процеси, одні вже довершені, інші в стадії хитання і кишіня, свідчать про тяжку кріау в Європі — значно тяжку навіть від тієї, яку застав 11. листопада 1918 року, себто кінець війни на західному фронті. Пощо про все те говорити нашій галицькій громаді, яка боками робить і ледви дихає під колесами історії: мовляв, що нам до цього, і що нам з цього всього? Відповідь одна: коли нам важко, то і іншим не легко. Друга: серед геологічних потрясень європейської системи політичної нічого не можна по-свісті вважати тривким і забезпеченим, значить, і нашого положення теж ні. Третє: передержати, видержати, перетривати — супокійно, змисно, про-зайчно, без самодурства, без провокації, але й без зневіри.

С. З.

3 голосів польської преси.

Чому мають обєднати три східно-галицькі воєвідства?

II.

Як головний закид проти обєднання трьох східно-галицьких воєвідств опозиційна меншість „комісії для покращання адміністрації“ (головно ендеки) підносили аргумент, що така реформа буде „вступним кроком до надалі тій землі автономії“, себто „уступкою супроти постулатів українського націоналізму“ (цитуюмо за „Газетою Поранною“). На це комісія відповідає, що справа окремого управління відносин у Східній Галичині (автономія?) може прийти лише конституційним шляхом і адміністративний поділ цієї справи в ніякому напрямку не передришує. „Нинішній поділ на 3 воєвідства — мовляв — своїх завдань в усякому разі не виконав. Не перешкодив саботажівській акції, яка лише скористала на тім, що мала проти себе три розбиті і нескоординовані адміністративні одиниці. Бо оскільки воєвідські границі в нічому не вичуть українських організацій, постільки вони чимало паралізують діяльність адміністрації, а також путають ширше загрозну господарську і суспільну акцію“.

Дальшим закидом, як довідуємося з „Гаа Поранної“ було те, що — мовляв — у новому воєвідстві повстане українська більшість, як „скермує діяльність воєвідського самоврядування на неправильну (!) дорогу“. Комісія (читаємо) „не легковажить собі труднощів, які може зустрінути праця будучого львівського самоврядування але є того погляду, що чисельне відношення національних груп не має для самоврядування том значіння, що нпр. для парламентарного життя“. Аргументує це комісія характером господарських справ, які буцям то зближують до себе ворожі одно-місцеві групи та контролю державних чинників — воєводи і старостів — які вже видно будуть дбати, щоби українці не штовхнули самоврядування на „неправильну дорогу“.

Але найважливішим аргументом комісії проти всіх польських опозиційстів є — Львів. Львів — мовляв — є „тим сворієм, який лучить Східну Галичину (Малопольшу) з Польщею. Треба його зміцнювати, а не ослаблювати“. І комісія

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 27. ГРУДНЯ 1931.

Е. ОНАЦЬКИЙ.

Одна ніч у Неаполі.

Назустріч міністрові Гранді. — Гітлер і польські заходи. — Скромна вечєра.

Іду до Неаполі.

Вагон першої класи мягко, ледви помітно похитується, колеса сквапно відстукують ритмічну міру, очі з задоволенням і віткою відпочивають на прегарних кольорових фотографіях найкращих мистців Італії, що барвистою стажкою оберізають купе.

„Partire, кажуть італійці, è un poco morire“ — „Відїзджати це потрохи змирати“, залишати за собою жалі і спогади, ризувати, що ніколи вже на те місце не вернемося, вмеремо для всіх тих людей, для всіх тих місць і річей, що були колись часткою нашого життя і для яких наше життя було значним — чи незначним елементом...

Тому — завжди на залізничних двірцях стільки заплаканих лиць, стільки тужних очей, стільки довгих поцілунків...

Але щодо мене, то я їхав з легким серцем: мав у кишені не лише квиток першої класи до Неаполі, але такий-же з Неаполі до Риму: їхав, як гість мін-ства закорд. справ Італії назустріч міністрові Гранді, що мав приїхати другого дня ранком до Неаполі морем і вернутися зараз-же до столиці Італії.

Нас їхало 25 журналістів, — кореспондентів закордонних часописів. Цілий інтернаціонал, але не другий, і не третій, а безциферний, цілком особливий: і весь насторожений, підзорливий...

Зі мною в купе — балтійський барон, бувший російський підданий, старшина московської армії, — тепер кореспондент одної з найбільших телеграфічних агенцій Німеччини і член Штальгельму.

Відчуваємо, що ми колишні товариші із зв'язаних народів і балакаємо, на його прохання, по московськи: — Щоби не забути, пояснює він. — Стільки зусиль витратив я на цю мову.

стільки мав за неї неприємностей, а тепер, без практики, забуваю! Шкода! Хто зна, чи ще на щось не придасться...

— Маєте рацію, — відповів я. — Не треба нічого забувати, а особливо мови ваших ворогів. Німецькі старшини перед війною пильно студіювали французьку мову...

— О, тепер нам треба було би вчитися ще й іншій мові. Але це неможливе! До речі. Чи знаєте, що вчора до Риму приїхали відпоручники Гітлера?

— Так, я чув, і мали велику конференцію в Фльоренції...

— І матимуть у Римі. І треба сказати, що італійці їх дуже прихильно зустрічають, дають їм усі можливі полекші. Зрештою, на них уже всі починають дивитися, як на представників уряду, що ось-ось...

— Так, що ви вірите в скорий прихід Гітлера до влади?...

— Ніяких сумнівів! Або Гітлер або більшовики. Центр зникає. Всі природно вибирають Гітлера. Іншого вибору нема. От і тепер, останні вибори в Віртембергу принесли Гітлерові знову велику перемогу...

— А як-же німецьке посольство? В яких воно взаєминах з цими висланцями?...

— У ніяких. Ви-ж розумієте, воно не може...

— Розумію, а не думаєте, що скоро до Риму приїде й сам Гітлер?

— Не думаю. Це — майже виключене. Мусоліні — як голова італійського уряду не може його прийняти, не наражаючи Італію на дипломатичний інцидент...

— Тимчасом їдуть поляки. Якийсь полковник Празмовський, про якого часописи зазначають, що він один інтимний співробітник маршала, організатор польської кінноти...

— Так, я чув вже про це... Заметушилися. Боятися приходу Гітлера до влади. Раніше покладалися цілком на Францію, а тепер з усіх сил починають натискати на Італію. Місяць тому дарували королеві старий портрет якоїсь савойської княгині, заснували „Італьо-польське товариство для культурного зближення“.

тепер висилають легіонерів, що мають роздавати направо й наліво вищі польські відзнаки... А одночасно в Варшаві приймають Маріковича, міністра Югославії, — якого саме ймення вистарчає, щоби вивести італійців з рівноваги. Зрештою італійський уряд пішов тепер по лінії перегляду версальського трактату, що важко уявити собі, що найшов спільну мову з його оборонцями...

— Поживемо — побачимо...

Поїзд біг, не зупиняючись. Забалакали ми про духоту, дощі, про звичай, зв'язані з парасолями.

Перервав нам кондуктор:

— За п'ять хвилин Неаполь, панове...

Кожний думав про те, де ночуватиме, щоби завтра раненько поспішити на побачення в 7-й годині до пристані. Я вирішив заїхати до одного знайомого пансіону над самим озером, — але, що було вже по 9-й вечєра і я знав, що в пансіоні на мене не чекають з вечєра, то по дорозі зайшов до пекарні і ствердив, що ціни в Неаполі дорожчі за римські! Це мене трохи здивувало, бо Рим все-таки столиця, а по столицях усе життя мусить бути дорожче, — до того більшу частину овочів і городини привозять до Риму саме з Неаполі, і таким чином до „первісної“ неаполітанської ціни, треба в Римі додавати ще кошти провозу, а тимчасом...

Вибрав собі якогось смачного (на вигляді) печива, загорнув гарненько в папір, поклав до кишені, і далі — шукати каварні або молочарні.

Дивлюсь — у напів-освітленій кімнаті, а широко розчиненими на вулицю дверима сидить такий симпатичний дід з довгими, спляваючими навколо вуст вусами і пихкає довгою предовогою люлькою. Так ніби зійшов дідуся з якогось образу Репіна. Аж задивився я на нього. А потім підвожу голову, бачу: просто у нього над головою й напис: „Молочарна“.

— Добрий вечір!

— Добрий вечір, пане.

— Чи не можнаб молока напитися...

— Чому не можна? Можна. Заходьте, пане! Добрає було молоко! Тепер над ним. Права

З українського життя у Львові.

Праця читальні „Просвіти“ в середмісті.

Від часу заложення читальні „Просвіти“ у Львові в середмісті сходилися там члени, старші особи обох полів, що неділі і свята по вечірні. Це тривало до часу світової війни. В часі війни читальня була зачинена, а по війні довгий час ніхто нею не займався і щойно за почином одного члена виділу її відновлено і привернено до життя. Давніх членів нині не видно в читальні, натомість є нові, свіжі члени, майже самі дівчата і кілька жінок, які по вечірні в неділі та свята сходяться разом та слухають викладів на різні теми, читання книжок, часописів і співають. Відбувається теж наука для неграмотних.

Читальня „Просвіти“ в середмісті не вдовольняється тільки відчитами, але святкує також різні свята: народні, ювілейні, Матірнього Т-ва „Просвіта“, свята книжки, ошадности, Шевченка, Франка і т. д. А в неділю 6. грудня ц. р. відбулося в читальні перший раз велике церковно-релігійне свято в честь Пресв. Діви Богородиці, на якому члени читальні виповнили читальняну домівку по береги. На програму свята зложилися промови члена виділу читальні о. Горчинського і голови читальні о. Василенка, переплітані співами всіх присутніх. Свято дало всім учасникам велике моральне задоволення.

А. Г.

Свято в честь митр. Андрея в ремісничій бурсі.

Небагато львівських українців знає про те, що завдяки ексцел. митр. Шептицькому знайшло віднедавна поважне число нашої ремісничої молоді приют у ремісничо-промисловій бурсі в домі при вул. Пасічний ч. 2 (зараз за Личаківським парком). Питомці тої бурси в числі понад 50, якими займається з великою дбайливістю управитель о. Квіт, мають здоровий і достатний харч та всі потрібні вигоди і якнайкращу опіку, тому не дивно, що до своїх добродіїв ставляться вони зі справжнім пієтизмом.

Доказом такого пієтизму до особи Митрополита був святочний концерт у його честь, що його уладили питомці у себе в гарно прибраній салі в неділю 20. ц. м. Ціла недовга програма свята була введена просто зразково. Чи це були добре вишколені хори, чи незвичайно вдатний виступ мандолінової оркестри, чи спеціально на це свято написана деклямація „малого хлопчини з гір“ — усе те вказувало на велику й корисну працю провдому над ремісничою молоддю. А глибоко продумана промова о. Квіта була одним великим гимном подяки для ексц. Митрополита і всіх інших добродіїв бурси.

Це прегарне свято, на якому між іншими гостями явився і Преосв. еп. д-р Бучко, закінчилося багатоглибим та співом нац. гимну.

Платнича здібність Німеччини.

Базельський кореспондент „Дейлі Мейль“ пише: „Німеччині не вдалося переконати комітет експертів про безвихідність своєї господарської кризи. Експерти ствердили, що німецька промислова організація апаменита, 70 прц. німецьких фабрик стоять з технічного боку далеко вище від англійських і нарівні з фабриками, побудованими після війни у знищених департаментах Франції. Німецькі капітали за границею приносять Німеччині не менше 400 мільонів марок річно. Надвишка вивозу над привозом досягнула небувалої цифри 2.800 мільонів марок, не раху-

ючи т. зв. невидного вивозу. Як тільки Німеччині вдасться вирішити проблему короткочесних довгів, її господарський розвиток піде, на думку експертів, швидким темпом. Німецькі залізничні в часі 1925—1929 р. давали дохід 830 мільонів марок. Тепер цей дохід зменшився, але з поверненням нормальних умовин німецькі залізничні знову будуть дохідним підприємством. На всякий випадок комітет експертів ніяк не може сказати, що Німеччина зовсім не може платити репарацій. Більшість експертів не вважає репарацій головною причиною світової кризи“.

Франція борониться перед чужинними робітниками.

Французький парламент прийняв на останньому засіданні проект закону про охорону місцевих робітників перед чужинними. Із чужинних робітників мають у Франції першенство: 1) політичні вигнанці, перш усього російські та італійські; 2) бувші воїни світової війни в рядах армії Антанти; 3) чужинні робітники, що поженилися з французками; 4) чужинці, що по-

терпіли від випадку при роботі. Щойно після вичерпання цих чотирьох категорій прийде черга на інших чужинних робітників. Французька влада має уважати, щоб сільські робітники не шукали роботи по містах і фабриках. Поправку соціалістичних послів, щоб чужинним робітникам признати законно ту саму платню що французьким, відкинуто.

Безбожники при роботі.

У зв'язку з Різдвяними святами комуністичні організації в Радянщині видали поклик, яким закликають робітників працювати у святочні дні та не ходити до церкви. Хто в ці дні не явиться на роботу, буде звільнений від права дістатися до іншої фабрики. Характеристичною рисою цього річного протирелігійної кампанії є широка мілітаристична пропаганда. Приготовле-

но велику масу транспарентів, листівок, агітаційних плакатів і т. п., в яких накликається населення не купувати на свята нічого і зате жертвувати гроші на будову танків і літаків.

Крім того йде урядова нагілка на церкви і духовенство. В цьому році закрито в Радянщині понад 600 святинь різних віросповідань і 1400 духовних осіб вислано на Соловецькі острови.

А проте не виреклися релігії.

Протирелігійна агітація в Радянщині не асюди досягає успіху. „Безбожник“ повідомляє про численні факти, що члени „комсомолу“ виконують релігійні обов'язки. У вороніжській окрузі комсомольці не тільки ходять на богослуження по церквах, але зорганізували навіть церковний хор. У Сталінграді комсомольці же-

в'ються не на основі більшовицьких приписів, але після церковного обряду. В белегейському повіті комсомольці уладили паломництво до чудотворної Матері Божої. Наслідком того центрального комітету комсомольської організації переводить строгу чистку своїх рядів і викидає всіх релігійно настроєних членів.

Новий зшиток „Української Загальної Енциклопедії“.

Із 15-им зшитком, що саме йде в продаж, „Українська Загальна Енциклопедія“ закінчила формально половину праці. Друга половина піде шораз швидшим темпом з огляду на налагоджений апарат придбання досвід, ще й тому, що і зшитки, які складатимуть гасло „Україна“ підготовляються вже тепер.

У третім томі під назвою „Україна“ будуть поміщені загальні огляди з усіх галузей українознавства; їх підготує окремий редактор д-р В. Сімович у Празі.

У 15-ім зшитку находимо назви від слова „дотеча“ до „Марис“. Із українських назв находимо там такі: Лозинські, Лозовські, Лола, Ломинівські, Ломинівський, Лопатинські, Лосенко,

Лосицький, Лоський, Лотоцькі, Лубенець, Лужецький, Лужницький, Лукасевичі, Лукач, Лукашевичі, Лукіянович, Лукомський, Луцькі, Лучаківські, Лучинський, Лучицький, Лучай, Лучкович, Лушинський, Любарський, Любецький, Любименко, Любинські, Любович, Любомирський, Любченки, Лятошинський, Ляхницький, Ляхоцький, Ляшевецький, Лященко, Магалевський, Маввський, Мазалевський, Мазепа, Маауренки, Майорський, Майстренко, Майський, Майхер, Макар, Макаренки, Макарови, Макаровські, Макарушка, Мако, Маковей, Максименко, Максимовичі, Макух, Макушенко, Малавський, Малайюк, Малашевич, Малашко, Малецький, Малинка, Малиновський, Малицька, Малицькі, Малько,

Мальовані, Мамонтів, Манастирські, Мандичевські, Манижура, Манько, Маринович, Маркевич та Марковичі.

Редакція „У. З. Е.“ передаючи нам зшиток для замітки, прохає подати до відома читачів „Енциклопедії“, що всі запримічені пропуски будуть поміщені в додатковій кінцевій зшитку. Всі завваги пересилати на адресу „У. З. Е.“ Львів, вул. Чарнецького 26.

При недомоганнях шлунка, згазі, виснаженні апетиту, обструкції, тиску коло печінки, злім самопочуванні, тремтінні кінчик, сонливості, слякка природної, гіркої води „Franciszka Józefa“ впливає швидко та цілющо на ослаблене травлення. Жадати в апт.

Японська акція в південній Манджурії.

На основі китайських повідомлень японські війська наступають на лінії Тунліан-Тутушан. Здобули місто Факумен і зводять бої на залізничній лінії Джінкав-Кавпанце, яку знищили недавно китайські війська. Крім того вислали 300 воїків на Шангай-Кван і здобули це місто. Японці мають очевидячки, на меті оточити китайську армію біля Чін-чав із трьох боків і викинути її на Е-голь. Японське урядове звітлення ген. Гонжа каже, що він не задумує заняти Чін-чав, тільки очистити край від „бандитів“.

Всупереч міжнародним договорам.

На останньому засіданні бюджетової комісії румунського парламенту заступники національних меншин виступили проти розв'язування шкільної в національній меншини. Поверх 40 середніх шкіл уряд знову розв'язує, біля 1.000 учителів останеться без хліба. На дні вони мали явитися в міністерстві освіти, щоб вишукати собі в старому королівстві посади, оскільки вільні

Неспокій в Курдистані.

З Багдаду повідомляють, що в боях між англійськими військовими відділами і курдами згинув один старшина і 13 воїків. Курди втратили 20 убитих і 30 ранених.

Базельські наради скінчилися.

Комітет експертів, що досліджував у Платничу здібність Німеччини, скінчив свою роботу 23. ц. м. підписанням спільного звіту. Цього звіту буде оголошений в найближчій чотирьох урядових мовах: німецькій, англійській та італійській. Покищо подано загального відома тільки короткий витяг із звіту.

НАДЗВИЧАЙНА НАГОДА

Тільки в грудні

ШКІРЯНИЙ ПОРТФЕЛЬ

як алинкова премія

За 25 вічок! За 25 вічок!

з коробок туток

ALTESSE

МОККА-ПОВНОВАТКИ.

3 концертної салі.

Концерт білоруської пісні у Вильні.

В перших днях грудня ц. р. в салі вилеєської білоруської гімназії відбувся концерт білоруської пісні, влаштований Батьківським Комітетом. На концерт був запрошений Кружок Студентів-Українців у Вильні. Хор під багutoю п. Ширми виконав незвичайно майстерно цілу низку білоруських народних пісень, які дозволили нам уявити собі весь чар білоруської народної творчості. Особливо вирізнялося п'ять пісень в гармонізації Ганковського, які представили слухачам еволюцію кохання білоруської сільської дівчини. З концерту винесли ми незабуте і незвичайно миле враження. В. Д.

Прийдіть і заощудьте за найдешевшу ціну найдобриші угорські токайські вина

Мадяр Боргаз Жовківська 11.

1033 9-2

— Загибель „Люзитанії“. У Лондоні повста-
плян сфальшувати загибель „Люзитанії“, яку, як
відомо, затопило німецьке підводне човно біля
берегів Ірландії. Капітан Рейлі, американський
знарок підводного плавання, приїхав у Лон-
дон та дожидає постанови мін-ства торговлі.
Зимки затопленого корабля будуть відбува-
тися при допомозі окремої труби, збудованої
інж. С. Лейк-ом, що вбудував „Навтілюс“. Ча-
стина труби довжиною 28 м. уже серединою тру-
ратори будуть зїздити вікно серединою тру-
би на дно; там буде виготовлена кімнатка для
їх праці. Труба матиме двері до входу і вихо-
ду буде розпоряджати велитеськими рефлек-

горами. Запечатану трубу опуститься на дно моря там, де лежить „Люзитанія“, після закінчення праці її виймуть.

— Радянська реклама. У Москві розповсюдили таку рекламну афішу про виставку в театрі: 1 дія — сена, 3 дія — задрість, 4 дія — донос, 5 дія — задущення. Другу дію поминули. Приглянувшись афіші докладніше, здивований читач бачить, що це... реклама „Отеля“ Шекспіра.

— Країна міста. Останні підсумки перепису у Франції виявили зріст міст коштом села. На початку 1931 р. Париж мав 2,891,020 мешканців, Марсель 800,881, Ліон 579,763. Крім того 399 міст Франції має більше 10 тисяч, 46 більше 50 тис., 17 більше 100 тис. мешканців.

— Бичем людства є тепер недуги, які повстають з простуди видиховних органів. Футро чи плащ хорять тільки назовні проті наслідків зимного вітру та атмосферичних змін зими, коли багато труднішою важливою річю є хоронити вразливу слизну болону видиховних органів проти простуди, саме в теперішній порі року. Коли вийдемо до концертної зали, наварні або іншого дьокалу, чумо масовий кашель, цей вражливий прояв поважної недуги легенів. 90% недуг у змій, це недуги, які повстають із простуди видиховних доріг, з дрібних, нехтованих початкових проявів, як хрипка кашель, катар, розвиваються різні гризні недуги, яких жертвою падають мільони. Гому в теперішніх часах кожний повинен боротися з гризним бичем людства і вживати випробованих від десятиків міт, відомих у всіх європейських краях, охоронних засобів. Засобом тим є від більше як 40 літ випробовані, асиринію дієвальної сили, грудні кармеліки „Кайзера з 3. язичками“, перевірені в Бадій відомою фабрикою дієтичних препаратів Р. Штайеналь. Кармеліки ті значно обнижені на цей сезон у ціні є додільним засобом проти бича людства, себто кашлю, гризпки і всьляких наслідків простуди видиховних органів. Кармеліки „Кайзера з 3. язичками“ можна дістати у всіх аптеках та дрогеріях.

СПОРТ.

Що таке гаківка?

Від Редації 3 уваги на велике зацікавлення гаківкою серед української спортової публіки подаємо на домагання наших читачів найважливіші правила цієї спортової гри.

Ціллю гаківки, як і багатьох інших спортових гор, є вмістити м'яч (чи пак кружок з твердої гуми) у воротах противника, а берегти рівночасно своїх. Від інших гор різниться гаківка тим, що відбувається на совгах на леді, через що має незвичайно швидке темпо та скору змінність ситуацій.

Дружина складається з 6 змагунів: воротаря, двох оборонців і трьох членів нападу. Крім того можна мати ще 3-ох запасових змагунів, які можуть змінюватися підчас кожного свистка судді.

Кружок провадять змагуни зігнутими та сплосненими на кінці киями. Зате не можна надавати йому напрямної ногою або іншою частиною тіла, хіба лише здержувати. Виймок має тут воротар, який може кружок також копати й кидати руками.

Велику роль відіграє в гаківці „оф-зайт“. А саме не можна подавати кружка своєму партнерові наперід, лише все взад, або в рівній лінії (впоперек гриша). „Оф-зайту“ нема для дружини, яка борониться, в третині гриша її воріт.

Змагунам, які випадково лежать, не можна дотикати кружка ані перешкоджати в грі. Одинокий воротар може боронити свої ворота в кожній позиції.

Забороною є всяка брутальна та небезпечна гра. Не можна підставляти противникові кия ані ноги, уживати в двобоях рук, копати, ударяти кием, ані підносити його вище ramen. Також не можна атакувати воротаря, хіба, що він відійшов більше як на 1.5 м. від воріт. Зате є дозволене лише обороні (у своїй частині гриша) атакування тілом, а радше раменами, так зв. „body checking“. За всі повисі проступки карає суддя упимненням, а відтак усунуванням змагуна з гриша (на одну, дві, п'ять і більше минут, або й до кінця змагань).

Гру починає суддя, який кидає кружок між кий двох противників. Змагання тривають 45 хвилин, тобто 3 частини по 15 минут, між якими є 10-минутні павзи. — Д.

Україна-Погонь 2:1 (2:0, 0:1, 0:0).

Перші змагання України за мистецтво А-кл. закінчилися сенсаційною перемогою над доволітним мистцем львівської округи і віце-мистцем Польщі, Погонею. Ці змагання виграла Україна вповні заслужено. Ворота добули: Труш після гарного перебою і Юра влучним стрілом з половини гриша. Для Погоні Ціммер з підбрамкової метушли. Найліпший на гриші воротар України Скрипій. Суддував дуже добре п. Кухар (грав Погоні!). Глядачів 500.

Україна-Лехія.

В неділю, 27. п. м. відбудуться на „Світезі“ в год. 12 впол. товариські змагання між Україною і Лехією. Змагання ці заповідаються незвичайно цікаво, тому, що в нашій дружині виступить уперше бувший грав Лехії, Сопрун, а в Лехії репр. змагун Польщі, Соколовський

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Львівський Український Театр „Цвіркун“ (сала Ремісничої Палати Стріпещька площа ч. 7):

Субота, 26. XII, год. 7-30 веч. „Ой не ходи Грицю“. Виступ арт.-співака Мих. Островського.

Неділя, 27. XII, год. 3-30 попол. „Еспанська муха“ — фарса на 3 дії.

Неділя, 27. XII, год. 7-30 веч. „Хата за селом“.

Білетів можна купувати скорше в Народній Торговлі. Ціни місць знижені: вчором від 1 до 3 зол., пополудні від 50 сот. до 2 зол.

Великий Миський Театр: Нечинний.

Театр Ріжнородностей:

Субота 27 грудня в годині 4 попол. „Гранд-Готель“.

Субота 26. грудня в годині 8 веч. „Граємо оперетку“, музична комедія.

Неділя 27. грудня в годині 3-30 попол. „Штуба“.

Неділя 27. грудня в годині 8 вечором „Граємо оперетку“.

Кіна.

АПОЛЬО: Звукова фільма „Облава в Парижі“ (Альб. Прежан).

КАСІНО: „За кратами“ (Льорель і Гарді), комедія в 10 діях.

КОПЕРНИК: „Пат і Патахон на за-в'язках“ і Гарольд Льюїс.

ЛЕВ: „Мараду“ (екзотична фільма).

МАРУСЕНЬКА: „Пат і Патахон на за-в'язках“ і Гарольд Льюїс.

МІРАЖ: „Він або я“ з Гарі Плем".

ОАЗА: „Співак гір“.

ПАВ: „Король прошаків“.

ПАЛЯС: „Під курателем“ (Власта Бу-ріан).

ПІСАЖ: Звукова фільма „Сеньор Аме-рікано“ (Кен Мейнард) і додатки.

ПРОМІНЬ: „Бруківний метелик“.

СОНЦЕ: „Пат і Патахон — подорожні азійцем“.

СТИЛЕВ: „Король Парижа“ (Ів. Пе-трович).

УЛІХ: „Пат і Патахон у Ліона-Парку“.

ХІМЕРН: „Особиста секретарка“ та звуковий додаток „Мімі“.

Програма радіо.

Понеділок 28. грудня 1931.

Ляйпціг (259,3) 10-00 „Про що го-ворять в Америці“. Лондон (356,3) 23-35 Танкова музика. Гельсінгфорс (368,1) 18-35 Концерт. Гамбург (372,2) „Господарська Алія“. Бухарешт (394,2) 21-15 Гітари. Берлін (419) 17-50 „Пись-меник культури“. 18-35 Хор. Рим (441,2) 13-15 Концерт. Ляйпціг (472,4) 23-00 Міліяно (500,8) 20-45 Оперетка. Брюссель (506,5) 21-00 Концерт. Відень (516,4) 22-00 Спів. Рига (524,5) 19-05 Концерт. Мінхен (532,9) 19-35 Опера. Будапешт (550,5) 12-05 Концерт. Осльо (1083) 20-00 Танкова музика. Харків (937,5) Не-відома програма.

Вівторок 29. грудня 1931.

Ляйпціг (259,3) 19-00 „Він або я“. Лондон (356,3) 15-00 Легкий концерт. Гельсінгфорс (368,1) 19-30 Концерт. Гамбург (372,2) 19-50 „Дешеві робітники в Азії“. Бухарешт (394,2) 17-00 Румун-ська музика. Берлін (419) 18-00 Хор. Рим (441,2) 17-30 Концерт. Ляйпціг (472,4) 16-30 „Кріза фізики“. Міліяно (500,8) 20-45 Концерт. Брюссель (506,5) 21-00 Концерт. Відень (516,4) 15-50 „Ста-ровинне куховарство“. Рига (524,5) 19-05 Концерт. Мінхен (532,9) 19-40 Концерт. Будапешт (550,5) 17-30 Концерт. Осльо (1083) 22-05 Концерт. Харків (937,5) Не-відома програма.

Львівське радіо.

Понеділок 28. грудня 1931.

Львів (380,7) 11-45 Перегляд краєвої преси ПАТ. 11-58 Час із Варшави. 13-10 Про погоду дня. 13-15 Господар-ська оповістка. 15-15 Перегляд зв'язку. 15-45 Грошева біржа. 16-30 Навчання французької мови. 17-10 Японські пер-ли. 17-45 „Сучасні Індії“. 18-00 Концерт. 18-50 Вечерня. 19-15 Господарські нови-ни. 19-25 Румунська народна поезія. 19-45 Радіовна подорож. 20-00 Музичний фейлетон. 20-05 Опера. 22-40 Подвійна оповістка. 22-45 Спортові новини. 23-00 Танкова музика. 23-00 Передача закор-донних станцій. 12-10, 13-00, 13-25, 15-40, 16-40, 17-35, 19-40 Грамофонові кружки.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

РУКІНОВАНИЙ копінмент, який вміє писати на машині, адвокатська практика і покинена судова, гаддає на скромних умовах місця в адвоката. — Зголошення: Канцелярія д-ра Грудера, Буськ, к. Львова для „копінмента“. 1083 1-2

СТОЛЯРНЯ випродує спадні, ідеальні. Литвин, Замарстинів — вул. Короля Яна ч. 18. 1067 2-3

СПОРТОВА та о-хоронна одежа всьлякого роду, но-ва значна знижка ціи: „Pallium“. Бір-менська 3. 907 8-9

СЕРЕДМІСТЯ Львова, двопо-верхова кам'янина і партерний дім 58 кімнат, 240 сажнів — дев'ять тисяч долярів, готівка чотири тисячі Ігнат, Львів, Куркова 24. 1096

КІМНАТА і кухня недалеко серед-м'ста, потр. бна. Не-гайн оголошення до Адм. Діла під „Свій“.

ВСІ ДІТИ

дистануть на ялику обуву, снігівці або домові капці із спе-ціального ма-газину обуву для дітей і молоді —

Al-sa-do ЛЬВІВ, Сикстуська 19

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Спеціаліст недуг легенів, серця і жолудка

д-р Фелікс Ган

Львів, Листопада 30. Тел. 84-45

Пересалтлення Рентгеном.

955 4-4

П'ЯНИНА

найпершорядніших фабрик

T. Beiting від зол. 1930

виключно: ДІМ ШОПЕНА

Львів, Сикстуська 11.

Продаж на довгорочинцеві

сплати есентуально без завдатку. 952 4-4

Опаловий Дім для Великого Львова і околиць.

Львів, Браерська 14. Тел. 105-46.

3-3 достарчає по знижених цінах

гуртом і деталей горішноміський

вуголь і брикети з першорядних

копалень та рубане дерево з до-

ставкою до пивниць — а саме ву-

голь в альбомованих міхах по 50

кг., дерево по 25 кг. — Телефонічні

припоручення виконуються негайно

Чи ви вже маєте

КАЛЕНДАР ДЛЯ ВСІХ?

на 1932 рік

(видання „Нового Часу“)

Це прекрасна книга,

коштує тільки 2 золоті.

З пересилкою 255 зол.

КОЛИ НІ? То скоро замовте

в „НОВІМ ЧАСІ“ Львів, Боїмів 4/1

і висилайте належитість згори,

бо за післяплатою дорожче

коштує.

Купити можна також у всіх

книгарнях в краю.

На зміст Календаря складаються:

література, спомини, громадсько-

політичні теми, практичні лікар-

ські, правничі й н. поради, незви-

чайно багатий інформаційний діл

і всяка всячина, — багато цікавих

ілюстрацій наших першорядних

мистців, ну, а окладинка — просту

тільки поглянути! 1020 3-4

Оголошуйтеся в найстаршій укр. щоденнику „ДІЛО“!

ДЛЯ ДЕКАТАРІВ --- ЗІЗД з Маковиці!

Пенсіонат „Веселка“ в Ямній коло

Яремча, отворений від 5. січня 1932

Ціни приступні.

Зголошення приймає Ів. Ліськевичев,

Станіславів, вул. Липова ч. 82.

1088 3-4

Вудженину і м'ясо

поручає фірма

Михайло Кранц

1016 Львів, Краківська 14. 4-4

Чи знаєте

що у Львові виходить щомісяця новий жур-налик ДЛЯ ДІТЕЙ

„ДЗВІНОЧОК“?

Прегарно редакований з багатьома малюнками на 16 сторін друку а ціна поодинокого примірника 20 сот. (Зразкове 30 сот. значками в листі).

Передплата на рік тільки 2 зол.

„Дзвіночок“ Львів, Боїмів 4/1.

(Новий Час)

Не зволікайте а передплатіть негайно, бо хіба варто видати 2 зол. на прегарну лентуру для дитини на весь рік.

Про велику вартість „Дзвіночка“ висказалися всі ук. з'їзські нац. 1020 а часописи. 4-8

За один місяць прибуло понад

10.000 передплатників!

НА СВЯТА

найкраще приладите всяку їду, якщо всі потрібні припаси купуватимете тільки

в найстаршій українській кооперативі

„НАРОДНА ТОРГОВЛЯ“.